І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редакція і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 203. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1967 No. 203. VOL. LXXIV.

— Короткі вісті —

П'ятниця 3 листопада, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОРИ ПРОТИ ТОГО, ЩОБ ОБМЕЖУВАТИ права Президента вирішувати проблеми закордонної політики. Давніше були голоси в Конгресі, щоб Конгрес мав більший вплив на вирішування справ закордонної політики. Та коли на Сенатській Комісії Закордонних Справ поставлено відповідні внески в цій справі, які домагалися обмежити владу виконної частини Уряду, більшість сенаторів була проти цих внесків тому, що їх схвалення можна б тепер вияснювати як виступ проти Президента під час того, як ведеться війну у В'єтнамі. Голова Комісії Дж. В. Фулбрайт не вдоволений із такого стану і вирішив занехати свій проєкт.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПРАЦІ СХВАЛИЛА 40 мільйонів дол. на винищування щурів у великих міських метрополіях. Ця сума призначена на контролю щурів впродовж двох найближчих років. Палата Репрезентантів вже схвалила таку саму суму на винищування щурів у великих містах, де вони є загрозою для здоров'я вбогого населення, бо розносять недуги та часто кусають немовлят. Минулого року Конгрес відкинув урядовий проєкт в цій справі, аж президент Джансон гостро був виступив проти Конгресу, закидаючи йому, що не дбає про здоров'я найбіднішого населення, яке терпить від щурів.

ГУБЕРНАТОР РОМНІ ЗАКІНЧИВ 8-ДЕННУ подорож по 10-ох стейтах, відвідавши 16 міст та промовляючи до яких 9,000 осіб. Крім цього мишиґенський губернатор виступав на телевізійних програмах та відбув 6 пресових конференцій. Його прихильники називають цю поїздку успішною під технічним оглядом. Ромні порушував такі три важливі проблеми: справу війни у В'єтнамі, яку мишиґенський губернатор хотів би якнайскорше зліквідувати; справу труднощів із консервативними крилами своєї партії, бо він не хотів в 1964-му році підтримувати Голдвотера. Ромні під час цієї поїздки виявив, що він здібний вирішати важливі проблеми, які виринати можуть перед президентом ЗДА. Так твердять його прихильники.

ПОЧИНАЮЧИ З 1-ИМ СІЧНЯ 1968-ГО РОКУ всі нові американські авта мусітимуть на видному місці мати написи про те, що вони пристосовані до тих всіх вимог, яких жадає Рада Крайової Безпеки згідно з законом про безпечну їзду автомобілями з 1966-го року. Адміністратор федеральних автострад Ловелл К. Брідвелл вже повідомив продуцентів авт, як вони мають виконати вимоги вище згаданого закону. Продуценти авт мають повідомити Крайове Бюро Безпеки на автострадах, де має бути приміщена табличка з написом на авті про те, що воно відповідає вимогам щодо безпеки згідно з законом з 1966-го року.

У СВІТІ

ПАПУ ПАВЛА VI ОПЕРУВАТИМУТЬ В НАЙБЛИЖЧИХ ДНЯХ на простату, яка, згрубівши, натискала на сечевий провід і спричинила його запалення. В минулу середу чотири видатні італійські лікарі-професори, спеціялісти внутрішніх недуг, урології, хірургії й анестезії, перевели консиліюм біля ліжка Папи в його кімнаті у Ватикані та ствердили, що гарячка, яка знову появилась кілька днів тому, минулася і 70-літнього Папу можна піддати операції. Переведе її проф. д-р Пієтро Вальдоні. Після тієї лікарської візити Папа, з дозволу лікарів, підійшов до вікна своєї кімнати і благословив відтіль тисячі осіб на площі св. Петра.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ЗАКЛИКАВ ІЗРАЇЛЬ і арабські держави шанувати обсерваційну систему ОН на Середньому Сході та не хапатися з будь-якої причини взаємних насильницьких актів. У Тант зробив цей заклик у своєму звідомленні до Ради Безпеки ОН про ситуацію на Середньому Сході. Представники Арґентини, Індії і Данії мають тепер виготовити компромісовий проєкт резолюції в справі середнього Сходу. Найбільшою перешкодою для знайдення такої формули є принципова вимога всіх арабських держав, підтримувана Совєтами й Індією, щоб Ізраїль звільнив всі окуповані ним арабські землі, та однаково непоступливе становище Ізраїлю, що на цю тему треба говорити у безпосередніх ізраїльсько-арабських переговорах, при чому Ізраїль хоче коректури кордонів задля кращої його забезпеки.

ПРАВНИЧА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ОДНОГОЛОСНО ПРИЙНЯЛА ПРОЄКТ ДЕКЛЯРАЦІЇ, яку мали б наприкінці своєї цьогорічної сесії проголосити Генеральна Асамблея ОН — у справі уділювання політичного азилю втікачам, яким погрожує в їх батьківщині переслідування з політичних, расових чи релігійних причин. Совєтський представник жалівся на „деякі держави": що вони признають політичний азиль таким особам, яким в їхніх батьківщинах не загрожує ніяке переслідування: це був виразний натяк на признання Америкою політичного азилю Світлані Аллілуєвій-Сталіні.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГЮБЕРТ ГОМФРІ ПОТВЕРДИВ ЖУРНАЛІСТАМ В МАЛЯЙЗІЇ, що він наполегливо доражував новому президентові Нґуєнові Ванові Тієві і віцепрезидентові Півд. В'єтнаму, щоб вони викоренили корупцію, якою переяржений їхній адміністраційний апарат у тій країні. У зв'язку з приїздом Гомфрі до Маляйзії тамошні комуністи старалися демонструвати, але поліція розпорошила їх. Гомфрі твердить, що в Південному В'єтнамі він добачив великий поступ в усіх ділянках; востаннє він був там у лютому 1966.

ПРЕДСТАВНИК МАЛЬТИ ПЕРЕСТЕРІГ ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ проти такого занечищування міжнародних морів радіоактивним елементом після кожного штучного ядрового розриву під водою, що від цього не тільки гинуть морські живі створіння, але й не можна буде покористуватись мінералами з морського дна. Мальта, як острів посередині Середземного моря, заінтересована в тому, щоб не затоплювано в океанах і морях радіяційних ядрових відпадків.

ДВІ ВЗАЄМОВОРОГУЮЧІ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ АРАБСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В Т.ЗВ. ПІВДЕННО-АРАБСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ПОРОЗУМІЛИСЬ і створили спільну делегацію, яка має переговорювати з Британією щодо уточнення подробиць — проголошення в наступному році Британією самостійності тієї Федерації, яка охоплює й фортецю-порт Аден.

КОРОЛЬ І КОРОЛЕВА НЕПАЛЮ В БІЛОМУ ДОМІ

Президент Джансон готується супроводити непальську королеву Ратну (перша зліва) до обіду, влаштованого в Білому Домі на пошану гостей — короля і королеви Непалю. З правого боку — король Магендра та дружина президента Джансона.

Сенатська Комісія веде слідство в справі расових заворушень

Вашингтон. — Сенатська Постійна Слідча Підкомісія почала слідство в справі причин тих численних расових заворушень, які цього року відбулися в численних містах цієї країни. Голова Підкомісії сенатор Джан Мекклеллен із Аркенсо заявив, що Підкомісія старатиметься викрити ті елементи, які відповідальні за ті беззаконні акції, які докучали населенню великих міст. Під час переслухань, виявилося, що 2 особи які є членами ,,чорної сили", оскаржені в тому, що у Гюстоні в Тексасі минулої весни стріляли до поліцистів під час расових заворушень, викликали члени Студентського Координаційного Комітету, який у своїй назві має ствердження, що він не послуговується насильством. У заворушеннях тих брали участь і працівники, які були на Федеральній праці, поборюючи вбогість у Гюстоні. Їх прийняли на працю, бо гадали, що цим способом зменшиться можливість виникнення расових заворушень. Пізніше виявилося, що між прийнятими на працю були дві особи, що були оскаржені в тому, що стріляли до поліцистів під час заворушення в Тексаському університеті в травні 1967-го року. Ті заворушення

Сенатсько-Палатна конференція признала на допомогу закордонові $2.67 більйона

Вашингтон. — Конгресова Конференція, складена з сенаторів і конгресменів, в 2-го листопада погодилася на то, щоб на допомогу закордонним державам признати 2.67 більйона дол. у фінансовому році, що кінчиться 30-го червня 1968-го року. Ця компромісова сума є на 780 мільйонів дол. менша від того, чого вимагав президент Джансон. На економічну програму признали 2.16 більйона, а на військову 510 мільйонів дол. Та клопоти з допомогою закордонним державам ще не скінчені, бо Палатна Підкомісія Видатків вирішила, щоб на допомогу закордонові можна було видатковувати найбільше 2.2 більйона дол. Справа допомоги затяглася цього року довше, бо до проєкту про неї додали справу продажу зброї незаможним країнам із кредитом у Експортно-Імпортовому Банку, за який ручить Департамент Оборони.

Сенатська Комісія збільшила на $6.1 більйона податки до соціяльного забезпечення

Вашингтон. — Сенатська Фінансова Комісія 2-го листопада схвалила збільшити вплати до соціяльного забезпечення на 6.1 більйона дол. річно. Сталося це, між іншим, і на те, щоб за допомогою цих збільшених податків до соціяльного забезпечення поборювати інфляцію. Коли рішення цієї Комісії схвалить Сенат і на нього погодиться і Палата Репрезентантів, то вкладки до соціяльного забезпечення в найближчому році при найвищій ставці були б збільшені на 149.60 дол. і становили б від найбільшої оподаткованої суми по 440 дол. річно і від працедавця і від затрудненого. В цілому соціяльне забезпечення мало б річного прибутку з податків 35 більйонів дол., а цього року його прибутки мали вистати коло 29.9 більйона дол. Хоч Уряд не вносив проєкту про таке високе збільшення податків до соціяльного забезпечення, то підсекретар здоров'я, освіти і добродійности Вілбур Дж. Коген заявив, що схвалений Сенатською Комісією законопроєкт „дуже добрий". Ця сама Комісія схвалила збільшити пенсії соціяльного забезпечення на 15 відсотків, а найменшу пенсію, яка тепер виносить 44 дол., збільшити до 70 дол. Згідно з пропозицією Комісії чоловіки мали б право переходити на пенсію після скінчення 60-го року, з чого тепер вже можуть користати жінки. Але схвалення цієї Комісії ще далекі від того, щоб стали законом, бо їх мусять схвалити Сенат, і на них мусить погодитися Палата Репрезентантів.

ЗДА раді замиритись у В'єтнамі за посередництвом ОН

Вашингтон. — Американський Уряд оприлюднив текст резолюції, що її амбасадор Артур Голдберг пляну золосити в 15-тичленній Раді Безпеки Об'єднаних Націй у справі В'єтнаму. У тій резолюції доручається скликання знову Женевської конференції, яка в 1954 році зліквідувала французьке панування в Індокитаї та поділила його на самостійні держави — Ляос, Камбоджу і два В'єтнами. ЗДА потверджує у тій резолюції своє давнє становище, що вони готові відкликати всі свої збройні сили з В'єтнаму та зліквідувати всі свої тамошні військові бази, якщо те саме зроблять всі інші держави, ото ж — розуміється — також комуністичний Північний В'єтнам. Міжнародна конференція у справі В'єтнамі повинна базуватися на принципах Женевської конференції. ЗДА доручають з'єднання В'єтнаму за обопільною згодою обох його теперішніх поділених частин, комуністичної Півночі і вільного Півдня. Переведення всіх постанов Женевської чи якоїсь іншої мирної конференції в справі В'єтнаму малаб контролювати Міжнародна Комісія, на яку погодяться заінтересовані сторони. Водночас Артур Голдберґ заявив, що Америка визнає повні компетенції конференції в справі В'єтнаму — кого вона хотіла б запросити до участи. Ця заява у практиці значить, що ЗДА не мають нічого проти активної участи в замиренню у В'єтнамі комуністичного підпільного Фронту Національного Визволення. Однак Рада Безпеки ледви чи взагалі радитиме над справою В'єтнаму й американською резолюцією, бо противиться тому СССР, який покликується на становище Північного В'єтнаму, що заперечує право Об'єднаних Націй втручатися до В'єтнамської війни.

Поширюються невдоволення урядом Гарольда Вільсона у Британії

Лондон. — Урядова соціялістична Партія Праці програла знову у двох доповняльних парламентарних виборах, і то в округах, в яких вона мала неначе традиційну більшість: в Гемілтоні у Шотляндії, де в 1966 році Партія Праці виграла була більшістю понад 16.000 голосів, і в Лестері, де в 1966 році кандидат Партії Праці виграв був більшість кругло 5 і пів тисячі голосів, а тепер програв у користь консервативного кандидата, який переміг більшістю 4.000 голосів. Правда, у третіх доповняльних виборах, в окрузі Гортон біля Менчестеру, виграв соціялістичний кандидат, проти якого кандидував внук Винстона Черчілля, також Винстон, але тільки більшістю 577 голосів, коли в 966 році тамошній кандидат Партії Праці виграв був більшістю понад 8.000 голосів. Ото ж ці останні вибори з минулого четверга 2 листопада ц.р. вказують на поглиблювання неприхильних для уряду Гарольда Вільсона настроїв у Британії. Коли б тепер відбулися загальні парламентарні вибори, то безсумнівно переможною вийшла б Консервативна партія.

Представник ЗДА розмовляв з Нассером про замирення на Середньому Сході

Каїро. — Неофіційний представник американського Уряду, колишній секретар фінансів Роберт Б. Андерсон відбув півторагодинну таїну конференцію з президентом Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту) Гамалем Абдуль Нассером. Перед свої відлетом до Каїро — Андерсон мав нараду з президентом Джансоном. Загально гадають, що Андерсон дістав був місію дізнатися безпосередньо від найвищих авторитетних кол Єгипту, чи арабські сусіди Ізраїлю готові засісти за конференційний стіл з Ізраїлем та на які поступки вони готові піти Ізраїлеві, взявши на увагу блискавичну перемогу Ізраїлю в кількаденній війні минулого червня та перебування в ізраїльських руках великих просторів, що раніше належали до Єгипту, Сирії і Йорданії. Американська преса твердить, що хоч назверх обидві сторони зберігають ще взаємосуперечні й непримиримі становища, проте Нассер будьто схилається до того, щоб взяти участь у мировій конференції разом з Ізраїлем, а тільки з участю також представників Об'єднаних Націй. Зате не відомо, чи арабські держави готові зробити якісь територіяльні концесії Ізраїлеві, який з свого боку твердить рішуче, що не повернеться до тих кордонів, які в минулому не дали йому забезпеки.

У Камбоджі з парадою вітали пані Джаклін Кеннеді

Пномпень. — Пані Джаклін Кеннеді, вдова по покійному президенті, була прийнята у столиці Камбоджі з такою парадою, як вітають тільки офіційних голов держав. Назустріч на летовище виїхав сам голова Камбоджі, Нородом Шіганук, з яким вона їхала у відкритому автомобілі, першому з довгої моторкади. Тисячі мешканців столиці тієї південно-азійської країни стояли обабіч вулиць й ентузіястично вітали пані Дж. Кеннеді. Вона прибула американським військовим літаком безпосередньо з столиці сусіднього Таї (Сіяму), куди прилетіла з Риму італійським пасажирським літаком, у товаристві гуртка своїх приятелів. Пані Кеннеді замешкала в королівському Хермарін-палаці в Пномпені. Вона прибула до Камбоджі спеціяльно задля того, щоб оглянути руїни палаців і святинь в Анґкорі, де процвіла висока культура в 9-13 сторіч. Взагалі Пані Дж. Кеннеді переведе в Камбоджі 4 дні. Тепле привітання, що його вона зустріла, коментатори пов'язують частинно з прохолодженням взаємин між Камбоджею і Комуністичним Китаєм та бажанням Нородома Шіганука направити взаємини з Америкою, з якою він зірвав дипломатичні зв'язки два роки тому, обурившись на активну допомогу, що її Америка дає Південному В'єтнамові й Таї.

Палата схвалила $428 мільйонів на очищування повітря

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 2-го листопада більшістю 362 до 0 голосів схвалила $428 мільйонів на очищування повітря всіми можливими засобами. Ці фонди мають бути видавані впродовж найближчих трьох фінансових років. Федеральний Уряд зможе здійснювати програму очищування повітря в тих стейтах, які самі цього не будуть робити. Майже такий самий проєкт схвалив був Сенат 18-го липня 1967 року більшістю 88-ох до 0 голосів. Але сенатська сума становила 700 мільйонів. Окрема Конгресова Конференція мусітиме узгіднити тексти обидвох законопроєктів, поки їх можна буде видати Президентові до підпису. Сенатська Комісія Публічних Робіт схвалила проєкт про кари для тих осіб або інституцій, які занечищують воду газоліною. На контролю в цій справі признала комісія 15 мільйонів долярів.

Шикаго розпочало ювілей 50-річчя святковою академією

Шикаго (В.М.) — Ще в червні ц.р. оформився в Шикаго комітет для відзначення 50-річчя Української Національної Революції. Його очолив інж. Ст. Куропась, а заступниками голови стали Е. Дзюбинський і д-р А. Ґаґацький; на секретаря обрано д-р П. Турулу і скарбника В. Мирутенка. До ділового комітету увійшло ще 22 особи, які творять імпрезову, інформаційну, фінансову і контрольну комісії. Понад тридцять організацій мають своїх представників в громадському комітеті.

В неділю 22 жовтня комітет влаштував ювілейну академію, відзначаючи нею подію 1917 року, особливо утворення Української Центральної Ради, проголошення третім універсалом Української Народньої Республіки та відродження українських збройних сил.

Свято відбулося в залі школи Шопена в пообідніх годинах з участю понад півтисячі осіб. Українська духова оркестра, якою тепер керує Л. Шнайдер, дала гарне вокальне оформлення першій частині академії, відогравши державні гимни Америки й України та три святково-маршові композиції. Голова комітету відкрив свято, згадуючи події з-перед 50-ти років, зокрема відзначивши ролю й заслуги українських збройних сил. Присутні комбатанти з своїми прапорами провели військовий апель.

Головну промову виголосив проф. Борис Мартос, провідний діяч і один з творців історичних подій, який прибув на цю врочистість з Ірвінґтону. Проф. Мартос, який займав пости ген. секретаря земельних справ в Центральній Раді, а за Директорії — міністра фінансів та якийсь час голови ради міністрів, був справді найкомпетентнішою особою промовляти на цьому святі. Не зважаючи на свій похилий вік (88 років життя) проф. Мартос зберіг чудову пам'ять, ясність думки і сенс політичного реалізму, які характеризували його виступ в Шикаго. Його промова, позбавлена емотивних елементів, була об'єктивним викладом про події, атмосферу, досягнення і труднощі цього періоду. Промовець проаналізував шляхи державного оформлення Української Народньої Республіки. Перший універсал був актом національно - політичного відродження, яким український народ заявив суверенну волю самому керувати своїм життям. Другий універсал — продовжував промовець — був правно - конституційним актом, бо він легалізував домовлення і затвердження Тимчасо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р Євген Грабарчук очолив Нюйоркський Метрополітальний Відділ УЛТПА

Ню Йорк. — В минулу суботу 28 жовтня ц.р. відбулися в Українському Інституті Америки 14-ті Загальні Збори Метрополітального Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Зборами проводила Президія у такому складі: д-р Мирон Зарицький — голова, д-р Володимир Тиценко — заступник голови, д-р Марія Ярославська — секретар. Від Головної Управи УЛТПА привітав Збори її голова д-р Юрій Трухлий. Після звітування голови уступаючої Управи д-р Степана Вороха, її секретаря д-ра Люби Стефанівської і касира д-ра Ярослава Миндюка, відбулася вичерпна дискусія. На пропозицію голови Контрольної Комісії д-ра Богдана Шебунчака признано абсолюторію уступаючій Управі. Нову Управу обрано в такому складі: д-р Євген Грабарчук — голова, д-р Маркіян Міґоцький — заступник голови, д-р Микола Крижановський — другий заступник голови, д-р Михайло Гук — секретар, д-р Роман Кравчук — касир. Контрольна Комісія: д-р Степан Ворох — голова, д-р Люба Стефанівська і д-р Ярослав Миндюк — члени. До Імпрезового Комітету обрано д-ра Климентія Рогозинського, д-ра Богдана Бабія і д-ра Романа Кисілевського. В тому самому часі відбулися в Українському Інституті Америки Загальні Збори Секції дружин лікарів Метрополітального Відділу Ню Йорк, під час яких обрано нову управу у складі: пані Олександра Терлецька — голова, пані Ірина Сушків — заступниця голови, пані Ольга Гной — секретарка й пані Ярослава Крижановська — касир. Члени Управи пані: Лідія Грабарчук, Марія Макарушка, Орися Панчук, Тетяна Тершаковець і Лідія Осінчук. Контрольна Комісія пані: Нача Сочинська й Лідія Оришкевич.

Українці у вільнім світі

ЛИСТОПАДОВА АКАДЕМІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Цієї вже неділі, 5-го листопада, в залі „Джуніор гайскул" на Авеню „Б", о 6-й г. вечора відбудеться Листопадова Академія, присвячена 49-тим роковинам Листопадового Зриву. По полудні в українських церквах будуть відслужені відповідні Богослужения. На Академії промовлятиме ред. Іван Кедрин-Рудницький, виступить Студія Мистецького Слова Л. Крушельницької, співачка С. Тонкошкур, скрипаль Ю. Вожакевський, Дівочий хор СУМ із Ню Йорку під диригуванням Р. Степаняка та ін. Академія відбудеться під патронатом Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку. Заходом ОбВУА буде проведена збірка „Дар українському інвалідові".

ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА АМЕРИКИ ПІД ЧАС СКВУ

У зв'язку з Першим Світовим Конгресом Вільних Українців, Головна Управа УЛТПА закликає укр. лікарів ЗДА, Канади й інших країн взяти численну участь у Конгресі. З нагоди Конгресу Вільної Науки, УЛТПА зорганізувало 11-ть медичних доповідей, які будуть виголошені 15-го листопада 1967 р. від 9 год. р. - 5 год. пополудні в приміщенні Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й. За ініціятивою Укр. Інж. Т-ва — Америки, в порозумінні із Конференцією Академічних Товариств, відбудеться Товариська Зустріч 18 листопада 1967 р. в готелі Ню Йорк Гілтон. Головою Т-ва є лікар Юрій Трухлий.

В МУЗИЧНІЙ АКАДЕМІЇ БРУКЛИНУ — КОНЦЕРТ РОМАНА РУДНИЦЬКОГО

Бруклин, Н. Й. — Концерт-речітaль Романа Рудницького відбудеться в вівторок 7-го листопада, год. 8 веч., в „Бруклин Академі оф Мюзік".

У програмі: твори Моцарта, Антона Рудницького, Бетовена, Шумана, Дебюсі і Стравінського. Концерт відбудеться в серії імпрез Бруклинської Музичної Академії, з рамени „Едгар Левентріт Фаундейшен". Вступ на концерт безкоштовний.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Що в наших силах

Керівний діяч Державного Центру УНР на чужині заторкнув недавно в промові на одному зібранні основну справу української вільної громади у світі: те, що вона може вдіяти власними силами, цілком незалежно від міжнародної коньюнктури та від наших приятелів чи ворогів, і те, що вона занедбала. Це байдуже, чи двоподіл в українському громадсько - політичному світі підтягати під таку чи іншу наукову теорію, — байдуже теж, як з'ясувати і чим виправдати феномен, що люди в основі тієї самої національно - політичної ідеології не всилі протягом кільканадцятьох років порозумітись настільки, щоб той двоподіл зліквідувати. Факт, що вони зуміли порозумітись у справі скликання і зорганізування Світового Конгресу Вільних Українців, як теж факт, що можна було перевести широку консолідацію конструктивних сил в системі Українського Конгресового Комітету, є наявними доказами, що непоборних бар'єрів всередині української вільної громади немає — ані в Америці чи Канаді, ані в будь-якій іншій країні світу.

Дуже можливо, що головною причиною неполадок в українській вільній громаді, не тільки на партійно-політичному, але й на деяких інших відтинках, є дійсно брак взаємного інформаційного зв'язку, брак координації праці споріднених установ і організацій. Створення такого зв'язку і такої координації залежить виключно від нас самих. Так само виключно від нас самих залежить існування фондів, потрібних для ведення визвольної політики навіть у теперішніх несприятливих для неї міжнародних умовинах: відповідною інформаційною службою, участю в міжнародних наукових і суспільних конференціях, виданням наукової літератури з україністики, активною участю в зорганізованому громадському житті країн нового поселення з використовуванням усіх нагод, щоб підкреслювати сучасну долю України та її природні права на державну самостійність.

Українці завжди мали нахил прив'язувати завелике значення до справ престижевих, і вони дуже вразливі на чужі голоси. Було б добре, якби меншу вагу прикладалось до того, наприклад, який представник влади приходить на якесь наше свято і що пишуть русофільські чужомовні газети, а більше енергії зуживалось на полагоду наших внутрішніх справ. Коли будемо об'єднані, зорганізовані й творчі, тоді й інші узажливіше будуть придивлятись до нас. Якими нас бачитимуть, такими й шануватимуть. СКВУ чимало заважить у цій преважливій справі.

Відгомін Бабиного Яру

Західньонімецька преса повідомила в кінці жовтня, що в місті Дюссельдорфі розпочався суд над колишніми есесівцями, що належали до спеціяльної групи „4 А", яка в самому лише Бабиному Яру біля Києва вистріляла 33 000 жидів. Між приявними на суді є сотник Куно Кальзен, котрий не раз особисто командував розстрілом. 11-ом обвинуваченим буде доказано, що вони винищували „жидів та росіян", як подає боннська преса, також у Білій Церкві, поблизу Києва. На суді, який триватиме майже рік, виступлять 170 свідків, і знову боннські газети вказують, що це будуть „німці та росіяни". Акт обвинувачення займає 500 сторінок.

На дні сумної слави Бабиного Яру закінчили життя не тільки 33 000 жидів, а й тисячі українців, росіян, циган, татар та інших людей. Багато з них загинуло внаслідок доносів законспірованих у Києві большевицьких аґентів - провокаторів. Останніх також треба було б судити. Але їх, очевидно, в Дюссельдорфі не буде.

Сучасний російський поет українського походження, Євгеній Євтушенко у першій редакції своєї читаної за кордоном поеми „Бабин Яр" ані словом не згадав про українські жертви гітлеризму. Західні слухачі, в тому числі й американські, які не надто розбираються у таких „тонкощах", як Росія і Україна, не звернули на це уваги. Але напевно звернули її в окупованій Україні, як звернули в українській вільній пресі. Можливо тому в новій редакції Є. Євтушенко в тій поемі вже згадує про українську матір, яка поруч забитої жидівки впала на дні Бабиного Яру. Чи матиме це відгомін в Дюссельдорфі?

Віра Дорожинська

В'ЄТНАМ

В атомовій ері час летить із швидкістю джета. Лише вчора, здається, святкували ми Різдво, а не за горами вже знову різдвяні свята.

Напевно знову відлетять вітати з цими святами наших вояків ген у далекому В'єтнамі два великі сини американського народу.

Перший — його Еміненція Кардинал Спелман — душпастир американських вояків за кордоном. Другий — Боб Гоп, широковідомий артист, народжений в Англії. Обидва вилетять з різного роду місіями, але єднає їх у цих місіях патріотизм і любов до тих, хто, виконуючи обов'язок перед Батьківщиною, у велике свято Народження Христа опинився далеко від рідної землі, родин, близьких і друзів.

Минулого року кардинал Спелман закінчив своє звернення до вояків у В'єтнамі словами: „Годі уявити собі щось менше, як почесна перемога... конечним наслідком якої мусить бути постійний мир, прийнятий обома сторонами, але базований на нашій перемозі".

Повернувшись на Батьківщину, Його Еміненція закликав американців підтримувати „наших хлопців" у В'єтнамі.

Кардинал Спелман, з походження ірляндець, є першим священнослужителем, що дістав від Вестпойнтської Академії найвищу відзнаку, на яку заслуговує американський громадянин — золоту медалю вагою 1 фунт з написом: „В признанні за виняткові заслуги перед нацією, за вірність принципам Вест Пойнту — Обов'язок, Честь, Батьківщина". Таку саму відзнаку дістали генерали Айзенгавер, Даґлес МекАртур, амбасадор Ладж.

Немає сумніву, що коли здоров'я дозволить 78-літньому Кардиналові, він знову з'явиться усміхнений, рухливий на передових бойових лініях, підтримуючи на дусі та благословляючи на перемогу синів гаряче любленої ним Америки.

Кардинал Спелман є не лише високодостойною духовою особою, він — визначний політик — розуміє, що перемога комуністів у В'єтнамі була б перемогою червоного Китаю в усій Азії.

Пересідаючи з літака на літак, з гелікоптера на гелікоптер, в оточенні відважних красунь - артисток з'являтиметься в найбільш небезпечних місцях Боб Гоп. Цей славний артист має не менше як тисяча нагород, починаючи від пластового Срібного Буйвола, а кінчаючи Золотою медалею Конґресу З'єднаних Держав.

Місія Боба Гопа — розвеселяти вояків, принести їм дрібочку різдвяного настрою, зменшити для них віддаль між полем бою і батьківською хатою.

Колись Боб Гоп зауважив: „Ще ніколи не було такої війни, яку ми маємо тепер. В другій світовій війні, в Корейській війні були фронти, ворог стояв проти ворога. У В'єтнамі не знаєш, де є ворог: удень він селянин, уночі партизан..."

Боб Гоп не заперечує, що до „голубів" він не належить, але непокоїть його так „чемно" та нерішуче ведена війна. Він заявляє, що коли б кожний „голуб" відвідав військові шпиталі і побачив жахливі рани наших вояків, коли б пересвідчився, в яких тяжких умовах наші хлопці воюють, напевне не багато лишилося б „голубиних сердець". Чим скоріше закінчиться війна перемогою, тим менше втратимо ми нашої чудесної молоді. А закінчити війну можна лише рішучими заходами.

Ми, українці, стоїмо перед фактом, що там, у далекому В'єтнамі, є й наші діти. Більшості українців відомо, як тяжко вести партизанську війну, дехто з нас був сам у партизанці, а старший брат автора цих рядків був лікарем у волинських лісах. Коли велика частина українських партизанів вимушена була рушити на еміґрацію, брат лишився з хворими та пораненими в лісі, був схоплений большевиками 1947 року і замордований у київській тюрмі на Лук'янівці.

Пригадується, як хлопці в лісі тужили за родиною, сусідами, а ті, що були з далеких околиць — за рідним селом, містом. Кожна вістка від рідних приносила їм велику радість. Та були вони всі українці, свої. У В'єтнамі наші хлопці розкидані по різних військових частинах, і часом не мають до кого слова сказати по - українськи.

Тож з наближенням свят Різдва Христового мусимо ми згадати всіх відважних вояків, що охороняють наш спокій, нашу волю. Кожна Церква напевно знає, скільки її вірних є у В'єтнамі. Пласт, СУМА, ОДУМ, жіночі організації, товариства лікарів, інженерів, як же ж нас тут багато! І певно, ніхто не відмовить дати півдоляра, щоб на зібрані гроші послати різдвяні дарунки воякам-українцям.

Чи той або інший з наших вояків уже признаний державою героєм чи ні, для нас вони всі герої, бо якраз у цю хвилину десь із-за куща на котрогось із них чигає ворожа куля.

Можливо отой лист, одержаний від якоїсь організації, маленький хрестик від священика, пуделко шоколяди буде його останньою радістю в земному житті. Умираючи, він знатиме, що там далеко в Америці, крім батьків, братів, нареченої, є ще мільйон українців, які згадують за нього.

Часу до різдвяних свят лишилось небагато. Тож поспішімо привітати з цими радісними святами сусідського Юрчика, бо завтра там може бути наш власний Андрійко.

Накінець пригадаємо слова Вашинґтона: „Для того, щоб мати мир, мусимо його здобути силою".

Ярослав Курдидик

ЧОРНІ РЕВОЛЮЦІЇ У БІЛИХ ДЕРЖАВАХ

Немає сумніву, що особливості і впливи колишніх колоніяльних сил залишили глибокі сліди в психіці народів, які живуть у новопосталих державах. Особливо це можна помітити в Ніґерії і Конґо.

У Ніґерії виразно помітні залишки своєрідної „англійської ноншалянції". Колишній президент Конґо, Касавубу, навіть плянував затримати країну в такій формі, в якій залишили її бельгійці і назвати її „Королівством Боконґо", так, як його називали деякі племена, ще поки туди прийшли білі колоністи. Замість „королівства" постала в Конґо „розхитана республіка", а розвалювати заплановане Касавубою „Баконґо" почав Мойсе Чомбе, нащадок короля Люнди, теперішньої території Південної Катанґи. Причиною цього було те, що майже всі політики новопосталих держав почали орієнтуватися на Москву або Китай, а Чомбе, знаючи, що таке „опіка комуністів" став по боці Заходу.

Усі сучасні політичні провідники і професійна інтеліґенція африканських держав студіювали у Великобританії чи у Франції, або коли й вчилися вдома, то їх світогляд оформляли европейські педагоги. Отже, тубільну верхівку і міське населення тих країн об'єднує спільна мова, в одних — англійська, а в других — французька. Щождо своєї вдачі і ментальності, то є вони тим, що перебрали у спадщині з колоніяльного минулого.

Европейські колоніяльні володарі „викроювали" кордони країн на зеленому столі, не беручи до уваги племінних інтересів, мовних та расових різниць і вірувань. І тепер ми бачимо, що всі внутрішні війни на тому континенті ведуться здебільшого за зміни тих „твердих кордонів". Щоправда, в багатьох новопосталих державах по школах і в державному апараті впроваджують мову автохтонів, як, наприклад, в Конґо, на сході найбільш поширену мову „кісуагелі", а на заході „лінґа". Але панівною мовою таки залишаються дещо здеформована французька мова в Конґо і „перероблена" англійська в Ніґерії.

Населенню африканських новопосталих держав бракує основного: внутрішньої спосности, відчування, що вони належать до одної держави національного сантименту. І це є головною причиною постійного внутрішнього кипіння.

30 осіб. З летючок і літературу, яку при них знайдено, виходить, що вони борються за „вселюдські ідеали", проповідувані Ленінин, Сталіним, Мао Тсі - тунґом, Кастром і Люмумбою. Всі вони переходили вишкіл в Альжирі.

Представник автономного уряду Транскаїї, Мазумтіма, заявив кореспондентам на пресовій конференції: „Ми не хочемо, щоб у нас повторилося те, що діється в Конґо, Ніґерії та Камеруні, де населення, підбурюване й підсилюване комуністами, веде братовбивчі війни. Не хочемо, щоб хтось із закордону вводив у нас свої порядки і руйнував наші надбання та наш добробут. І тому ми власними силами з допомогою наших білих друзів будемо ліквідувати такі спроби в зародку".

Висувають вимогу вірно подавати українські прізвища

Київ. — Ще в червні 1967 р. „Літературна Україна" повідомляла про засідання комісії художнього перекладу при Спілці Письменників УССР в Києві, на якій усі висловились за тим, щоб у російських та інших виданнях писати українські імена, прізвища, назви рік, міст тощо — на основі фонетики ориґіналу, себто „Тичина", а не „Тічіна", „Шепетівка", а не „Шепетовка" і т.д. Це домагання, дотепер не здійснене, підтримала газета „Наше Слово" у Варшаві, у числі з 24-го вересня ц. р., стверджуючи, що за кордоном, в тому і в Польщі, здебільшого перекладають з російських ориґіналів, і тоді в польській пресі й літературі всюди є українські назви в чужій формі: „Кієв", „Харков", „Днєпр", „Ларіса", „Лісенко"... Варшавська газета зазначає: „Звичайно, ці написання виразно суперечать нормам самого польського правопису і є явищем, яке не має нічого спільного з належно зрозумілим зближенням народів. Цьому уподібнюванню українських прізвищ, імен та географічних назв до російських можна запобігти тільки через введення відповідних поправок до російського правопису українських прізвищ, назв та імен. Хочеться вірити, що ця наболіла проблема невдовзі буде як слід вирішена Академією Наук СРСР".

ВИДАННЯ ГЕБЕЛЬСІВСЬКОГО ТИПУ В УССР

На відзначення 50-річчя „жовтня", в Києві випущено двотомник „Українська ССР, 1917-1967". „Молодь України" з 28 жовтня, забуваючи, що про УССР у 1917-20 роках не дозволяє говорити історія, твердить з суто ґебельсівською наполегливістю, що в тій монографії відображено розвиток УССР за 50 років... Не Історичний Відділ АН УССР, а Політвидав України подбав про вихід іншої „ювілейної" книжки — „Історія УССР", написаної „в яскравій публіцистичній формі", яка має показати чи доказати, що за совєтів „український народ втілює в життя найсміливіші плани..."

ЧОГО ОЧІКУЄМО ВІД СКВУ?

З далекої північно-західної частини Міннесоти до далекого Ню Йорку в першу я засилаю найщиріші побажання успіху Світовому Конґресові Українців! Рівночасно засилаю і свій даток в сумі 10 дол. на покриття коштів Конґресу. Жалую, що по довгій відсутності від праці не можу більше післати. Закликаю усіх читачів допомогти Конґресові фінансово.

Українська поневолена нація не може і не сміє прийняти насильно накинену совєтську владу на кістках своїх найкращих синів та дочок — як свою суверенну, незалежну державу, бо вона такою не є. З трудом у такій „українській державі" можна почути рідну мову нашого народу і його пророка Тараса Шевченка. Навіть його пам'ятник, його історичний заповідник обсаджені грубими написами та всякими цитатами по-російськи.

В західніх частях України, хоч насадженій тисячами своїми переробленими та „старшими братами" зі сходу ще б'ється українське серце живіше. І там нема родини, щоб не потерпіла „зникненням" одного або й більше своїх членів, або щоб хто не був на „ссилці" чи з неї не повернув. І там нема села чи містечка, щоб в них рідна церковця, в якийсь спосіб релігійна свобода не була нарушена.

Скрізь від представників уряду можна почути, скільки то шкіл навчає своїх учнів в українській мові, але — наш турист перейде столицю Київ — і не почує словечка по українськи, — хоч офіційні українські написи там є.

Перед Всеукраїнським Конґресом велике завдання. Що, на мою думку, Конґрес Вільних Українців повинен би зробити?

1. Прийти до політичної злагоди і кращої співпраці між собою.

2. Припинити старі й нові політичні тертя і звернути увагу на наступ всякого рода совєтофільської пропаґанди поміж українськими емігрантами, без різниці, де вони живуть.

3. Подбати про охорону нашого національного імени. Спеціяльні, добре зорганізовані аґенції повинні розумно і постійно відбивати всякі ворожі наклепи на нашу націю. Вони повинні особливо звернути пильну увагу на найбрудніші очорнювання нашого імени, — в роді „Треблінек" і т. д.

4. Хоч ми 100-процентово не годимося з насильним „урядом" совєтів в Україні — про те ми мусимо обстоювати за тим, щоб на мапах Україна була зазначена як віддільна держава, подібно, як зазначується під'яремні нації Латвії, Естонії, Литви, Румунії й інших.

5. Пора звернути увагу на заснування, евентуально розбудування українського університету, де поза звичайними курсами зверталося б пильну увагу на україніку — на історію, мову, літературу та змагання України до самостійности.

6. Звернути особливу увагу на нашу будуччину, щоб задержати при собі і при українській ідеї наші покоління. Вони, на жаль, пропадають.

7. Дбати всіми силами про наші школи, як це роблять жиди. У місті Міннеаполісі вони тепер мають 14 своїх приватних жидівських шкіл.

8. Вдержати наші релігійні обряди такими, як їх принесли сюди наші предки, щоб колись їх принести до відродженого рідного краю. Старатися про церковне посдання чесно.

9. Звернути пильну увагу на розбудову і поширення наших господарських установ, щоб у нас зріс свій капітал.

10. Звернути увагу на поляками придавлених наших виселенців у зах. Польщі.

11. Допомогти нашій старій еміґрації в Югославії вдержати своє ім'я та свою діяльність.

12. Звернути особливу увагу на Канаду. Треба, щоб туди стягнути якнайбільше українців, котрі посилили б український елемент. Українці в Канаді відіграють чималу ролю у відбудові Української Вільної Держави у будуччині.

Ф. Луців
Ґудрідж, Міннесота

Не заторкуючи цілого ряду важливих питань, пов'язаних з Світовим Конґресом Вільних Українців, хотілося б зупинитися лише на одній важливій справі, яка недавно була порушена на сторінках цього часопису. Це — церковно - релігійне питання.

Очевидно, на успішний перебіг Конґресу воно не повинно мати ніякого впливу.

В культурному світі, як правило, прийнято чітко відмежовувати релігійні проблеми від національних, а тим більше державних. А задля останніх, власне, відбуватиметься Конґрес.

Тому не можна не погодитися з думками тих шановних дописувачів, які висловилися проти обговорення релігійних питань на Конґресі.

Проте, з огляду на особливу ролю, яку відіґравали українські Церкви в національному відродженні нашого народу, а в країнах нашого поселення стали, мабуть, найуспішнішим чинником проти денаціоналізації — всі українські Церкви (свідомо кажемо тут „всі", а не „наші" чи „обидві") повинні бути гідно репрезентовані на Конґресі своїми Проводами. Сюди зараховуємо Проводи Католицької, Православної (всі існуючі юрисдикції), Євангелицької та інших Церков.

Справа гідної репрезентації всіх українських Церков на Конґресі є самозрозумілим правом тих українців, які свій зв'язок з батьківщиною маніфестують приналежністю до однієї з українських Церков.

Хоч Світовий Конґрес Вільних Українців і не повинен, на нашу скромну думку, розглядати релігійних та міжцерковних питань, хоті-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Леонід Полтава

У НАРОДІВ ВОЛЬНИХ КОЛІ...

(Репортаж)

(2)

Можна було б ще й ще повертатись у минулі роки для уточнень. Згадаємо, що ще в 1955 р. АБН уклав договір з Антикомуністичною Ліґою Народів Азії, головні точки якого такі: Китайський суходіл має бути звільнений від комуністичного режиму. Корея — звільнена від комунізму і об'єднана, Російська імперія — розчленована на національні держави. Можна згадати ще, для прикладу, що від 1957 р. на Формозі працює Місія АБН, якій вільний Китай забезпечив можливість надавати в Україну і на Далекий Схід радіопрограми українською та іншими мовами. Для цього треба було підписати спеціяльний договір з урядом Чянґ Кай-шека, і президент ЦК АБН його підписав.

Українці створили, однак — жадною мірою не „узурпували" АБН. У багатьох міжнародних конференціях брали участь з рамени АБН представники народів: від Грузії — князі Накашідзе і Альчібай, представник Білоруси Олехнік із Австралії, представник Хорватії П. Кукіч, кол. міністер закордонних справ Словаччини Дюрчанський, представник Угорщини, ген. Фаркаш та ін. Це й зрозуміло: АБН створений в ім'я рівности народів, відновлення рівноправних і вільних держав-народів.

Жінка-трудівниця

Українка — це не тільки половина українського народу. Вона ще в XI столітті їхала в далеку Францію за дружину чужого короля — в інтересах своєї держави; вона ридала на путивльській стіні, коли князь Ігор ішов у нещасливий похід; висаджувала себе в повітря разом з замком під час оборони Буші; ішла з січовиками, з вояками Армії УНР, з леґендарними упівцями...

Наша співрозмовниця-подолянка — з молодих років працювала в націоналістичному підпіллі. Мґр. Слава Стецько не лише дружина, а й вірний помічник чоловіка і одна з наших видатних діячок на еміґрації. Після другої світової війни, з 1946 р. вона працює в ресорті зовнішніх зв'язків АБН. Вона закінчила у Мюнхені Інститут чужих мов, досконало опанувавши французьку і англійську мови; вільно, без акценту, володіє німецькою; добре розмовляє не тільки польською, а й білоруською, російською, словацькою, італійською та еспанською. А в УВУ в Мюнхені вона зробила маґістерку з політичних наук. І вже довгий час є редактором двох англомовних періодичних видань: „АБН-Кореспонденц" та „Юкрейнієн Ревю". На запрошення Міністерства для загальнонімецьких справ, п-ні Слава Стецько виголосила понад 300 доповідей на політичні теми для військовиків, середньошкільної і високошкільної молоді, для різних німецьких партій. Скільки виголосила вона доповідей для українців у багатьох країнах світу — годі перелічити.

Ми зустрілись у затишному будинку за Ню Йорком. В розмові час летить скоро, і я з тривогою поглядав на годинник, знаючи, що того дня керівник Пресбюра АБН, моя співрозмовниця, має виступати у готелі „Валдорф Асторія" (26 жовтня) на запрошення товариства „Амерікен Форум" (а 3-го листопада — з такою ж доповіддю в Шикаґо). Тема доповіді: „Світова Антикомуністична Ліґа і боротьба за залізною заслоною", з нагоди 50-річчя початку Української Національної Революції.

Її чули на міжнародних конґресах, лише в Азії у 8 країнах. Слава Стецько зацікавила п-ні Чіянґ Кай-шек не тільки українською культурою, самобутністю якої вона захоплена, але й українською справою. Жінка-трудівниця знає шляхи, якими йти до серця подруг-чужинок. Тому не конче мусить бути велетенська заля з 300 делеґатами, як то було на першій конференції Світової Антикомуністичної Ліґи в Тайпеї, не обов'язково офіційні папери і резолюції: політику — і то, здається, найчастіше — наперед роблять за бенкетовими столами дипломатів, на закритих прийняттях, у приватних розмовах, коли говорять люди, які знають, чого хочуть. Щирий усміх Слави Стецько, знання мов (вона з незвичайною легкістю переходить з одної мови на другу), подивуґідна пам'ять, зокрема зорова — спробуйте запам'ятати обличчя і прізвища сотні світових представників за 2-3 дні! — справді творча, велика, а не декляративна любов до України, відданість ідеї — всі ці риси притаманні цій відомій діячці і, можемо сказати, — міжнародному дипломатові.

Під час розмови Слава Стецько знайомить з постановами, деклараціями, резолюціями, з десятками газет, від арґентинських до корейських, де друкуються матеріяли про антикомуністичні з'їзди та конґреси, про працю і завдання АБН, про щораз ширшу підтримку його у світі свободи. Бачу багато фотознімків з президентом ЦК АБН Ярославом Стецьком між різними людьми, в різних містах світу...

Перша Конференція Світової Антикомуністичної Ліґи

Вона відбулась на основі постанов 12-ої Конференції Антикомуністичної Ліґи Народів Азії, що мала місце в Кореї 1966 року. До 300 делеґатів прибуло у вересні 1967 р. в столицю вільного Китаю Тайпей на першу Конференцію, яку відкрив сам голова Держави генералісимус Чіянґ Кай-шек великою промовою. Працю Конференції благословив своїм Посланням Папа Павло VI. Успіхів Конференції бажав президент В'єтнаму, представник магометанського світу — король Фейзал із Савді Арабії та багато інших. Урядова газета „Чайна Пост" англійською мовою та всі інші газети, телевізія і радіо на Формозі щоденно повідомляли про працю Конференції, з її представниками 72 країн.

Україна багато разів виринала перед учасниками Конференції як одна з болючих світових проблем. 72 нації, члени 14-ох міжнародних організацій, в тому числі АБН, брали участь у конґресі, всебічно розглядали комуністичну загрозу, що є рівночасно загрозою імперіялістичної Москви та імперіялістичного червоного Пейпінґу. Поневолені народи мали там свої голоси не тільки з рамени АБН. Вони знайшли, завдяки заходам і попередній праці АБН, багатьох друзів, між ними: турецького сенатора Феті Татетоґлу, кол. міністра закордонних справ Данії О. Крафта, кол. міністра закордонної торгівлі Італії М. Льомбардо, генерального секретаря соціялістичної партії Сараґата, першого обраного президента Світової Антикомуністичної Ліґи, китайського діяча Ку Ченг-канґа, про якого вже була згадка і який нині є генеральним секретарем конґресу Вільного Китаю; філіппінського діяча Гернандеса, генерала Юль Кіма, кол. міністра оборони Корейської Республіки, донедавна міністра закордонних справ Еспанії Артахо, послів Тілінґа і Мекліна з Англії, кол. прем'єра В'єтнаму, голову В'єтнамської Антикомуністичної Ліґи Фан Ю-квайта, німецького міністра Оберлендера та багатьох інших, не кажучи вже про заслуженого діяча проф. д-ра Лева Добрянського, який входив до делеґації ЗДА.

ЩЕ ТІЛЬКИ 13 ДНІВ ДО ВЕЛИКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ, ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ В МЕДІСОН СКВЕР ҐАРДЕН В НЮ ЙОРКУ В СУБОТУ, 18 ЛИСТОПАДА 1967 О ГОД. 10-ІЙ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ З НАГОДИ ПЕРШОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ПЛЯНУЙТЕ СВОЮ УЧАСТЬ У ЦІЙ ПОДІЇ.

ПРЕЗИДІЯ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ

в якому беруть участь наукові, вищі педагогічні та професійні установи і товариства з Австралії, Америки, Европи і Канади — повідомляє, що

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ НАУКИ

відбудеться в ВІВТОРОК-СЕРЕДУ

14-15 листопада 1967 р.

в УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

2 Схід 79-та вулиця в Ню Йорку, Н. Й.

ПРОГРАМА:

Вівторок, 14-го листопада 1967 р.

Год. 8-ма перед пол.: Реєстрація учасників Конґресу.

Год. 9:30 перед пол. — 5:30 по пол.: Засідання Комісій: Філологічної, Історичної, Філософічної і Педагогічної, Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій, Бібліографічної і Бібліотечної Комісії.

Год. 6-та вечером: I. Пленум і офіційне відкриття Конґресу. Привіти. Доповіді на тему „Революція і її підсумки в Україні".

Середа, 15-го листопада 1967 р.

Год. 9:30 перед пол. — 5:30 по пол.: Засідання Комісій: Правничої і Економічної, Медично-Лікарської, Біологічної, Математично-Фізичної і Хемічної, Комісії Технічних Наук.

Год. 6-та вечером: II. Пленум. Доповіді на тему „Завдання української науки у вільному світі". Резолюції. Закриття Конґресу Науки.

Год. 8-та вечером: Прийняття.

64-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

КУРС МОДЕРНИХ ТАНКІВ

для молоді 13-18 років життя

По інформації просимо голоситись до Пань:

Дарія Цвіль — SY 2-9249 і Марія Даниш — OR 7-0015

З НАШИХ БУДНІВ

МИШІ В САРАЄВІ

Вагітна в своїх наслідках і трагічна подія — атентат на престолонаслідника Австро-Угорщини, архикнязя Фердинанда, якого вбив у Сараєві 1914-го року сербський терорист,— була предметом обговорення, чи то пак діялогу, що зв'язався на цю тему між моїми добрими сусідами з Вібрецького повіту, панством Татухами.

Фактично почалося з того, що пан Татух вичитав в одній нашій газеті новинку такого тривожного змісту: „Миші наступають!" „Мільйони польових мишей, — стояло далі в новинці, — немов непереможна армія, що нищить все по дорозі, прямує колонами, 12 миль широкими, на містечко Сараєво, де згинув колись престолонаслідник Фердинанд і що дало початок першій світовій війні".

— Ага! — скрикнула в цьому місці пані Татушиха. — А хіба не писала цариця Михальда, що за це злочинство впаде колись страшна кара на людей?.. Господь Бог довготерпеливий, але пам'ятливий! Аж за п'ятдесят років з гаком післав мишачу язву на це прокляте місто, що через нього пролилися ріки людської крови і цілий світ пішов шкереберть. Я не мала б нічого проти того, якби ся мишача армія перетеребила всіх комуністих в Юґославії!

— Велл, — сказав, задумавшись, пан Татух, — у світовій історії був уже один такий припадок, коли то миші загризли на смерть польського короля. Те саме може й статися, наприклад, з Тітом, хоча, ясна справа, — червоний ватажок не буде їм так смакувати, як смакував би цісар чи якийсь король... Але де ж ти їм наберещ отих королів чи царів?.. Одних постріляли, других прогнали, інші самі подались на еміґрацію, вкупі з нашими дипістами. Ще там пару коронованих голів колотиться, сям чи там, та се вже радше такі монархи від паради, нібито музейна пам'ятка.

— Гай-гай, — зідхнула моя дорога землячка. — А той небіжчик, що його забили, був, кажуть, дуже добрий, людяний і до простого народу прихильний... Що не кажи, а не мав щастя в родині наш цісар, Франц Йосиф: одного сина з невісткою замордували, другий, тобто Рудольф, сам застрілився з того горя, що не дали йому вженитись з дівчиною з біднішої фамілії; а жінку - цісареву заколов пильником якийсь бандита, коли брала купелі проти жовтачки... А далі ціла Австрія завалилась!

— І з того часу, як вона завалилась, — похитав сумно головою пан Татух, — як не стало цісаря, нема на світі жадного ладу, ні порядку. Щораз вибухають війни, ліворуції, брат виступає проти брата, чорні проти білих, білі проти сорокатих, появились різні бітніки, гіпписи, дівки з голими колінами, — світ летить сторчма в безодню, і не видно такої сили, щоб його спинила!

— Тепер уже запізно, — промовила трагічним голосом пані Татушиха. — Треба було слухати порад і вказівок пана професора Продиуса, який п'ятнадцять років розсилав письма всім президентам і міністрам, подаючи інструкції, як рятувати світ від загибелі. Ніхто його не слухав, і тепер сам бачиш, що робиться: не треба атомової бомби — миші нас пожеруть з кісточками!

Ікср

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. дир. САВИНА АДРІЯНОВИЧА

складаємо 15.00 долярів на Український Католицький Університет у Римі.

Катруся і Мих. БОРНЯКИ

В НЮ ЙОРКУ В РЯМКАХ ФЕСТИВАЛЮ

CINEMA VILLAGE — 12th St. East of 5th Avenue

Tel.: WA 4-3363

Лиш два дні — ПОНЕДІЛОК і ВІВТОРОК 6 і 7-го ЛИСТОПАДА ц. р. від год. 12-ій дня починаючи — 2 прекрасні фільми з англійськими написами:

„Тіні Забутих Предків"

продукції студії Довженка за М. Коцюбинським

і „ТАНКИ ПЛІСЕЦЬКОЇ"

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

запрошує Шановне Громадянство на

ВІДКРИТТЯ 14-ої РІЧНОЇ ВИСТАВКИ

ПРАЦЬ СВОЇХ ЧЛЕНІВ та МИСТЦІВ ГОСТЕЙ

що відбудеться

в НЕДІЛЮ, 12-го ЛИСТОПАДА 1967 р. о год. 1-ій по пол.

в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клюбу

149 2-га евеню в Ню Йорку, Н. Й.

Виставка буде відкрита від 12-26 листопада включно щодня від 5:30-8 веч. в суботи і неділі від 12:30-8 веч.

КОСТЮМІВКА ЛІСОВИХ ЧОРТІВ

Субота, 11-го листопада 1967 року

год. 9-та вечора

- Вступ тільки за поіменними запрошеннями.
- Нагорода за найкращі костюми.

Заля Українського Народного Дому

142 2-га евеню, Ню Йорк, Н. Й.

- Ціна вступу від особи — $6.00, для студентів $4.00.
- Стрій костюмовий або вечірній.

ГРАТИМЕ СЛАВНА ОРКЕСТРА „АМОР"

ДО МИЛОГО ПОБАЧЕННЯ НА КОСТЮМІВЦІ ЛІСОВИХ ЧОРТІВ

Нюйоркська Стежа

3. Курінь УПС і УСП „Лісові Чорти"

Шикаґо розпочало ювілей 50-річчя святковою академією

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вим правлінням автономного статусу України. Третій універсал мав вже міжнародньо - правне значення, бо він утворив українську державу.

Від того часу — заявив проф. Мартос — Україна стала фактично самостійною державою, хоч універсал згадував про можливість федеративного союзу з Росією. Але в дійсності такого союзу не було, бо не було центрального уряду, а УНР не визнавала за такий большевицький Совнарком.

На високому мистецькому рівні проведено коротку мистецьку програму свята. В ній брали участь солісти Ія і Любо Мацюки, які виконали ряд оригінальних композицій еміґрантських композиторів Гнатишина і Бобикевича. Так само гарно прозвучав у виконанні обох артистів дует з опери „Запорожець за Дунаєм".

Артисти „Нової сцени" виконали рецитацію „Воскресний День" укладу Емілії Кулик. В рецитації - монтажі відтворюються події 1918-19 років. Крім авторки в рецитації брали участь Віра Денисенко, Ілля Матулко і Маріян Хамів. Шикаґівський хор „Сурма" під диригентурою сеньйора наших диригентів, проф. Івана Трухлого виступив на закінчення з кількома відомими патріотичними піснями.

Після концерту - академії відбулося прийняття для почесного гостя, проф. Мартоса, в якому взяло участь понад тридцять осіб. Мартос, якому присутні склали побажання і проспівали „многоліття", поділився ще в безпосередній формі своїми цікавими спогадами про початки українського політичного руху в Харкові на грані цього і минулого століть. У вівторок 24 жовтня він мав доповідь для місцевої групи УВАН про земельний закон Центральної Ради. На тій же нараді проф. І. Витанович поінформував про стан своєї праці на подібну тему, а саме про земельну політику українських урядів 1917-1920 рр.

Громадський комітет плянує провести в січні 1968 р. репрезентативнішу імпрезу з участю американського політичного й академічного світу та представників інших східньо - европейських народів. Про підготову цієї центральної імпрези комітет своєчасно буде інформувати українське громадянство.

Вісті з Осередку Українських Студій при Українській Католицькій Семінарії у Вашинґтоні

У вівторок, 3-го жовтня, о год. 8-ій вечором розпочався новий академічний рік в Осередку Українських Студій, доповіддю його голови проф. Романа Смаль-Стоцького про „Місце України в слов'янській сім'ї народів".

Насамперед доповідач привітав нового ректора Семінарії, Впреп. о. д-ра В. Макуха, та його заступника, Всеч. о Давида Клуні, згадавши теплим словом співпрацю з Осередком Впреп. о. Константина Бердара, який через стан здоров'я попросив звільнення від ректорської праці.

Доповідач проф. Р. Смаль-Стоцький дав питомцям ясний образ про всю слов'янську родину мов і народів. Життя університетське так складається, що студенти-американці уважають наших питомців за знавців та за джерела для всяких інформацій про увесь Схід Европи. Тому й виринула необхідність установити всі мовні, етнографічні й історичні факти про Східню Европу для наших питомців.

Він звернув увагу слухачів на повний хаос у знаннях пересічних американських студентів щодо слов'янського світу та що вони зараховують до слов'ян також румунів, литовців, лотишів, альбанців, угорців, навіть монголів, Австрію та „Ловер Слобовіяє" — край, вигаданий у „коміксах".

В кінці відбулася дискусія щодо наступних доповідей. Питомці назвали ділянки, що їх особливо цікавлять.

В глибокому смутку повідомляємо усіх наших Рідних і Знайомих, що в п'ятницю, 3-го листопада 1967 року упокоїлася в Бозі на 47-му році життя

бл. п. ОЛЬГА ПРИХОДА з дому ДУБАС

Народжена в Нюарку, Н. Дж., Покійна ціле своє життя брала активну участь в житті української й американської громади.

Повідомлення про Заупокійні Панахиди і про день і годину похорону буде подано окремо.

Горем прибиті:

АДАМ — чоловік
ДАРІЯ і СТЕПАН — діти
КАТЕРИНА і ВАСИЛЬ ДУБАС — батьки
АННА ДУБАС — сестра

В ПАМ'ЯТЬ
нашої Незабутньої, Невіджалуваної
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п. Олени з Яновичів ГУБЧАК

в першу болючу річницю Її перенесення у Вічність, буде відслужена

в неділю, 12-го листопада 1967 р.

о год. 12-ій дня
в Катедральнім Храмі
св. о. НИКОЛАЯ в ШИКАҐО, Ілл.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

Залишені в глибокому смутку Муж, Сини з Дружинами і Внуки, просять про молитви за Вічний Спокій Її Душі та про участь в Богослуженні.

Шикаґо, 2613 W. Thomas Street

ПОДЯКА

По відході у Вічність мого Незабутнього МУЖА

сл. п. ІВАНА ШКАМБАРИ

складаю щиру подяку Всеч. о. Коваликові ЧСВВ за відслуження похоронних обрядів, Родині, Друзям і всім Учасникам похорону за жертвовані за Спокій Душі Покійного Св. Служби Божі, за квіти і за те, що своїми молитвами, приявністю і співчуттям старалися улегшити мій біль і жаль.

Особливо дякую п-ву Кушнірам за вияви стільки щирого серця і за вияви високо гуманного піклування в так важкому моєму горю і печалі.

Вкінці складаю щиро-сердечну подяку п. Миколі Сиротюкові за так зворушливе, повне любові до Покійного, надгробне слово.

Хай Всевишній Господь, в доброті своїй, заплатить усім Вам ласкою своєю.

МАРІЯ — дружина

З великим смутком повідомляємо Рідних, Приятелів, Земляків та Знайомих, що дня 1-го листопада 1967 року в Джерзі Сіті, Н. Дж., після довгої і важкої недуги відійшов у Вічність на 46-му році життя наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. ІВАН ВІРТ

народ. в Горуцьку біля Дрогобича, Україна.

ПАНАХИДА буде відслужена в неділю, 5-го листопада 1967 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Greenville Memorial Home, 374 Danforth Avenue, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в понеділок, 6-го листопада 1967 року о 9-ій год. ранку з того ж похоронного заведення до каплиці української католицької церкви св. ап. Петра і Павла, 16 Bentley Avenue, Jersey City, N.J., а відтіль на цвинтар Holy Cross Cemetery, N. Arlington, N.J.

Горем прибиті:

дружина — КАТЕРИНА
сини — ПЕТРО і ЮРІЙ
невістка — КЕТІ
Мама і Сестри в Україні

Посмертні згадки

ІВАН ВІРТ, довголітній і прикладний член 25 Відд. УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж., упокоївся в Бозі по довгій і важкій недузі 1-го листопада 1967 р. Покійний нар. в Горуцько, пов. Дрогобич, Україна. Залишив в глибокім смутку дружину Катерину і синів Петра, який відбуває тепер військову службу, і Юрка. Панахида в неділю, 5-го листопада ц. р. о год. 7:30 веч. в пох. заведенні Greenville Memorial Home, 374 Danforth Avenue, Jersey City, N. J. Похорон відбудеться в понеділок, 6-го листопада 1967 р. з пох. заведення до каплиці укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а опісля на цвинтар Holy Cross Cemetery, N. Arlington, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ЧОГО ОЧІКУЄМО ВІД СКВУ?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

лося б, щоб окремою резолюцією, ясно і недвозначно, він засудив переслідування московсько - большевицьким режимом в Україні всіх проявів релігійного життя, як також заявився за принципом відмежування Церкви від держави.

Можливо, що такий підхід до справ, які протягом століть були нашою Ахілловою п'ятою, був би початком благородної течії, яка, вибивши ґрунт з-під ніг непоправних мрійників і фанатиків, знайшла б завершення у вільній Українській Державі, де терміни „віровизнання" і „релігія" були б особистою справою кожного українського громадянина.

Валентин Катречко

УКРАЇНЦІ-РЕСПУБЛІКАНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПЕРЕДВИБОРЧІЙ КМПАНІЇ

Філядельфія. — яких 400 осіб українців, членів та прихильників Українського Республіканського Клюбу, взяли участь у передвиборчих зборах, на яких, між іншими кандидатами, виступав Арлен Спектер — кандидат від Республіканської партії на посадника Філядельфії. До місця зборів учасники приїхали понад 40 автами, творячи таким чином передвиборчу моторкаду. Кандидат на посадника, А. Спектер, виголосив на зборах промову, в якій відзначив активність української групи в політичному житті міста. Він та інші кандидати, в супроводі голови Українського Республіканського Клюбу п Івана Одежинського та ін. громадян, оглянули прегарну будову українського катедрального католицького храму.